

17. 5. 2007

Více najdete na www.nkp.cz a www.klementinum.cz <Pro novináře>

Půvaby a tajemství klementinských rukopisů 13. - 14. století

Nové Hrady 18. květen – 20. červen 2007

Rezidence Nové Hrady – otevřeno denně od 10.00 do 17.00 hodin

Putovní výstava *Půvaby a tajemství klementinských rukopisů 13.-14. století*, kterou připravila **Národní knihovna ČR**, je od 18. května do 20. června otevřena pro veřejnost v jihočeském městě **Nové Hrady**, v prostorách rekonstruovaného historického sídla rodu Buquoyů známém jako **Rezidence**. Národní knihovna ČR touto výstavou pokračuje ve spanilých jízdách po Čechách. Výstavu připravila Národní knihovna ČR ve spolupráci s městem Nové Hrady a s Rezidencí Nové Hrady a.s. a záštitu nad ní převzal hejtman Jihočeského kraje RNDr. Jan Zahradník. Uspořádání putovní výstavy klementinských rukopisů, které se představí ještě letos v září v Českém Krumlově (Galerie E. Schieleho), umožnila podpora generálního partnera Národní knihovny ČR – národního podniku **Budějovický Budvar**.

Národní knihovna ČR prezentuje umělecké kopie vzácných rukopisných památek, jako jsou *pařížský zlomek Dalimilovy kroniky*, *Velislavova bible*, *Pasionál Abatyše Kunhuty*, *Sedlecký antifonář* a *Pontifikál Renaulda z Baru*, jejichž hodnota je cca 2,0 mil. Kč. Cílem expozice ovšem není jen prosté představení samotných rukopisů - zachycuje rovněž zajímavá fakta a okamžiky spojené s prezentovanými díly. Každý rukopis je prezentován jako jedinečné dílo, které vzniklo v rámci specifických dobových okolností a pro určité kulturní a duchovní prostředí. Časové rozmezí unikátních rukopisů prezentovaných na výstavě bylo omezeno dvěma století, ve kterých české země zažily nebývalý rozkvět nejen na poli politickém, ale také na poli kulturním. Doslova a do písmene se na jednotlivých foliích rukopisů prezentuje doba posledních přemyslovských králů 13. století a unikátní vyspělé období 14. století, spojené s Lucemburky na českém trůnu, a to především největším z nich - římským císařem a českých králem Karlem IV.

Díla vybraná pro výstavu *Půvaby a tajemství klementinských rukopisů 13.-14. století* pomáhají mapovat významné jevy ze života středověké společnosti. Chronologicky začíná série nejstarším z vystavovaných exponátů, rozměrným **Sedleckým antifonářem**, jenž získal jméno podle původního místa nálezu. Tento antifonář reprezentuje vzdálený a poutavý svět 13. století, dobu přemyslovských králů na samém rozhraní románského a gotického slohu. Je v něm kupříkladu zobrazen výjev Madony s Ježíškem, který vyniká jemností a vznešeností, a rukopis rovněž přibližuje svět křížáckých výprav.

Do světa 14. století přivítá návštěvníky výstavy **Pasionál abatyše Kunhuty**, který v sobě ukrývá hned několik „nej...“. Rukopis vznikl a byl uchovávan v bohatém klášteře benediktinek u sv. Jiří na Pražském hradě, jenž je nejstarším klášteřem českých zemí a v jehož zdech nacházely útočiště přemyslovské princezny i vdovy a dcery předních českých rodů. Součástí kláštera byla i nebývale rozsáhlá knihovna, jejíž sbírky jsou z valné části uchovány právě v dnešní Národní knihovně ČR a Pasionál abatyše Kunhuty patří mezi její nejceněnější díla. Svým mystickým obsahem se počítá mezi nejzajímavější texty z první poloviny 14. století. Na titulní straně pasionálu je představena objednavatelka rukopisu -

přemyslovská princezna a dcera českého krále Přemysla Otakara II., abatyše Kunhuta, autor části textů - přední inkvizitor českého dvora Kolda z Koldic a konečně autor další části textů, písař a iluminátor, kanovník Beneš.

Církev je složitým organismem, kde na jedné straně stojí kláštery a na druhé světská církev (biskupové, kněží aj.). K výchově kněží vznikala celá série rukopisů, často názorně a bohatě zdobená. K takovým patří i tzv. **Pontifikál Reginauda z Baru**, zastupující v našich sbírkách rukopisy vzniklé mimo české prostředí, v tomto případě ve Francii. Objednavatelem byl biskup Reginaud z Baru, jenž byl známý svou přílišnou ambiciózností i kladným vztahem ke všemu krásnému. Na stránkách rukopisu defiluje vedle vážných scén, představujících jednotlivé etapy mše, „obrácený“ svět středověké společnosti - dovádívý rej alegorických zvířat a zkarikovaných postav.

Přirozený most mezi klášteřem a dvorem ztělesňuje **Velislavova bible**. Jejím objednavatelem byla významná osobnost lucemburského dvora - protonotář Velislav. Dílo pocházející z poloviny 14. století má charakter comicsu a dodnes udivuje bohatostí zobrazených výjevů z bible i ze života svatých. Unikátnost Velislavovy bible spočívá mj. i v tom, že součástí stovek kreseb jsou také scény z každodenního života středověkých lidí, včetně detailů z odívání, řemesel či vojenské výzbroje.

A na výstavě nemůže samozřejmě chybět jeden z nejdůležitějších objevů poslední doby – **pařížský zlomek latinského překladu tzv. Dalimilovy kroniky**. Původ rukopisu, kde jsou prostřednictvím bohatě zdobených iluminací zachyceny výjevy z nejstarších českých dějin, je stále zahalen tajemstvím. Předpokládá se, že vznikl pro bohatého a významného objednavatele – dost možná, že dokonce pro samotného Karla IV. - nejspíše někdy ve třicátých nebo čtyřicátých letech 14. století. Česká republika, zastoupená Národní knihovnou, získala rukopis v dražbě v Paříži 18. března 2005 za 339 tisíc euro. Finanční prostředky uvolnila vláda ČR. **Dalimilova kronika** je na výstavě prezentována ještě jednou, tentokrát ve své mladší české verzi. Její text by dodnes mohl českému národu sloužit jako vodítko k hledání vlastní národní hrdosti, ostatně sám o sobě tvořil jakousi pomyslnou vlajkovou loď české aristokracie v čele s patronem českých zemích, sv. Václavem.

Výstavu *Půvaby a tajemství klementinských rukopisů 13.-14. století* připravila **PhDr. Renáta Modráková**, která pracuje v oddělení rukopisů a starých tisků Národní knihovny ČR. Již během svého studia na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy se zaměřila na svět středověkých rukopisných památek a dějiny ženských benediktinských klášterů v českých zemích. V této souvislosti se snaží zachytit zajímavý a vysoce vyspělý svět středověkých ženských klášterů a jejich postavení v tehdejší společnosti a zpřístupňovat středověké památky široké veřejnosti.

Rezidence Nové Hradky

Po necelých třech letech od zahájení rekonstrukčních prací se veřejnosti otevřela výstavou *Půvaby a tajemství klementinských rukopisů* část unikátní historické památky buquoyské Rezidence, která je dominantou Nových Hradů a tvoří celou východní část náměstí. **„Obnova komplexu budov je jednou z největších akcí, do níž se naše společnost, která je většinovým vlastníkem a.s. Rezidence, v posledních několika letech pustila s cílem, vrátit městu jedinečnou stavební památku a obnovit lázeňskou tradici, jejíž proslulost přetrvávala až do 19. století,“** říká předseda představenstva akciové společnosti MANE HOLDING Jan Nedvěd. Připomíná, že se během necelých tří let již podařilo dokončit dvě stavební etapy rekonstrukce, a je proto možno uvést do provozu první část obnovené Rezidence. Celkové náklady na rekonstrukci dosáhnou částky bezmála 230 miliónů korun. Z toho většinu prostředků zajišťuje akciová společnost Rezidence Nové Hradky. Významný podíl celkových nákladů však také tvoří dotace z fondů Evropské unie, kraje, ministerstva financí a ministerstva kultury. V této souvislosti je třeba připomenout podporu většiny krajských zastupitelů a jihočeských poslanců napříč politickým spektrem.

Na podzim loňského roku začala třetí etapa prací, která zahrnuje mj. zakrytí druhého nádvoří. Obnoven je i nejreprezentativnější prostor - Rokokový sál, který hostí zmíněnou jedinečnou výstavu klementinských rukopisů a jenž bude následně sloužit rovněž k pořádání kongresů, plesů či ke slavnostním zasedáním zastupitelstva.

Historie Rezidence je spjata s hraběcí rodinou Buquoyů. Původní samostatný rožmberský dům byl začleněn do komplexu, který nechala v letech 1634 – 1644 postavit hraběnka Marie Magdalena, vdova po císařském generálovi a bělohorském vítězi, hraběti Karlu Bonaventurovi Buquoyovi. Vyšší jižní křídlo bylo vystavěno v roce 1718. Buquoyové novohradskou Rezidenci využívali jako hlavní sídlo až do roku 1806, kdy se přestěhovali do nově postaveného zámku na okraji města.

Vedení společnosti i města je přesvědčeno, že zpřístupnění sálu, restaurace a kavárny představuje první krok ke splnění záměru proměnit Rezidenci v moderní lázeňské centrum s kapacitou 160 lůžek s odpovídajícím restauračním zázemím. Hlavní lázeňský hotel by měl poskytovat hostům komplexní služby včetně masáží, bahenních zábalů a slatinných koupelí a navíc jeho servis doplní zrekonstruované Lázněčky v Terčině údolí.

„Záchrana této významné kulturní památky je prioritním zájmem města. **Doufám, že už v roce 2008 začne komplex fungovat podle našich představ a Nové Hrady se stanou významným centrem cestovního ruchu na jihu Čech,**“ zdůrazňuje starosta Vladimír Hokr, který připomíná, že město Rezidenci koupilo v roce 1996 za deset miliónů od státních lesů ve velmi špatném stavu. Postupně začalo díky podpoře státu s její záchranou, ale rozhodující krok k obnově zašlé krásy učinila až spolupráce se strategickým partnerem, kterým se stala akciová společnost Rezidence.

Město Nové Hrady

Nové Hrady jsou příhraničním městem s řadou historických památek, které je výchozím bodem regionu Novohradsko a Novohradských hor. Nejstarší dochovaná písemná zmínka o novohradském hradu pochází z roku 1279 a již v roce 1284 jsou Nové Hrady zmiňovány jako město. V roce 1359 ho pánové z Landštejna prodali bratrům Petrovi, Joštovi, Oldřichovi a Janovi z Rožmberka. Ve druhé polovině 14. století bylo město opevněno hradbami a zdejší měšťanům se dostalo obdobných práv a výsad, jakým se těšili obyvatelé královských měst. Ze své bohaté historie mohou Nové Hrady těžit i v současné době, neboť mohou turistům nabídnout řadu zajímavých památek. Kromě zmíněné hradu jsou to zejména zámek se zámeckým parkem, klášter, kostel, buquoyská Rezidence, barokní lékárna, buquoyská hrobka, novohradská kovárna a radnice. Jihozápadně od města pak leží národní přírodní památka Tereziino údolí – romantický park s umělým vodopádem. Na vyvýšenině nad údolím stojí středověká tvrz Cuknštejn, jež patří k nejzachovalejším a nejzajímavějším památkám svého druhu v jižních Čechách.

V Nových Hradech, které mají v současné době 2 580 obyvatel, plánují na tento víkend /18.5. – 20.5/ Otevírání turistické sezóny. Budou zpřístupněny nejdůležitější památky ve městě a jeho okolí. Některé víkendové aktivity jsou součástí projektu Novohradsko Vás vítá /promítání filmu o Novohradsku, prezentace internetových stránek o Novohradských horách ad./ V létě zde pořádají kupříkladu festival duchovní hudby **Musica sacra** (1.-3. června), na němž vystoupí sbory z Čech, Moravy, Vídně a Dolního Rakouska, nebo festival alikvotní hudby **Novohradské znění** (13.-15. července). Během turistické sezóny přivítá město Nové Hrady rovněž řadu dalších kulturních, sportovních a společenských akcí a symposií. Aktuální a podrobnější informace najdete na adrese: www.novehrady.cz.

Úsek komunikace NK ČR
public.ur@nkp.cz

Půvaby a tajemství klementinských rukopisů 13.-14. století
18. květen – 20. červen 2007 / otevřeno denně 10.00 – 17.00 hodin
Rezidence Nové Hrady – náměstí Nové Hrady
Vstupné: 30,- Kč

Půvaby a tajemství klementinských rukopisů 13. - 14. století

Nové Hrady 18. květen – 20. červen 2007

Spolupráce na projektu: Barbora Šiftová

Partneři výstavy

Generální partner

